

Billedkunst, 1-5. klasse
Omfang: 2-6 lektioner

Lav flotte mosaikker

I denne opgave skal eleverne arbejde med mosaik. De introduceres til mosaikkunsten ved at se billeder af mosaik, og der samtales om symboler og mønstre. Derefter skaber de deres egne mosaikker.

Mosaik er oprindeligt en sammensætning af små farvede fliser, der danner et mønster eller en figur. I Jordan er mange bygninger udsmykket med mosaikkunst både inde og ude.

Inspiration til læringsmål

- Eleven kan anvende naturmaterialer og glasperler til at skabe symboler og mønstre.
- Eleverne kan fortælle om, hvordan man kan anvende lokale naturmaterialer til at skabe kunstværker.

Inspiration til tegn på læring

- Eleven kan lave sit eget værk med udgangspunkt i samspillet mellem symboler og mønstre og ved brug af naturmaterialer og glasperler.

Kompetencer og målpar

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Billedkunst efter 2. klasse		
Billedfremstilling	Eleven kan udtrykke sig i plane, rumlige og digitale billeder	Maleri og collage 2: Eleven kan fremstille en collage med et tematisk udtryk / Eleven har viden om materialers anvendelses- og udtryksmuligheder
Billedkomposition	Eleven kan samtale om egne og andres billeder	Billedkomposition 1+2: Eleven kan samtale om billeders opbygning og indhold / Eleven har viden om billedopbygning og enkle fagord og begreber
Billedkunst efter 5. klasse		
Billedfremstilling	Eleven kan eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.	Maleri og collage 2: Eleven kan anvende farvernes virkemidler til at skabe en bestemt stemning / Eleven har viden om farvelære
Billedanalyse	Eleven kan vurdere billeders anvendelse inden for forskellige kultur- og fagområder	Billedfunktion 1: Eleven kan redegøre for billedsymbolers betydning / Eleven har viden om visuelle symbolers betydning

Introduktion til eleverne

Indled med at fortælle eleverne, at mosaik er en kunstform, der stammer helt fra oldtiden, og som op gennem tiden har været brugt af mange forskellige kulturer.

Bl.a. lavede både romerne og de tidlige kristne (Byzans) store og fantastiske mosaikker. Traditionen er blevet videreudviklet i de arabiske lande, hvor det stadig i dag er en meget udbredt kunstform.

Mosaikker i sten er bl.a. blevet brugt til at udsmykke gulve og vægge – ikke mindst i romerske villaer og paladser, i kirker og i moskéer.

Mosaik er også blevet brugt til at udsmykke brugsgenstande som vaser, fader og kopper. Desuden er mosaikker i træ og perlemor m.v. både før og nu blevet meget brugt til møbler, brætspil, billedrammer og anden brugskunst. Også denne type mosaikker er meget udbredt nu i de arabiske lande.

Brug billederne i dette opgaveark til at vise eksempler på mosaikker. Der ligger også en billedserie, som hedder 'Flotte mosaikker' på siden 'Opdag Jordan', som I kan se sammen på et smartboard.

I Jordan er byen Madaba bl.a. kendt for sine mosaikker; mest kendt er den meget gamle Madaba-mosaik, som er et detaljeret kort over Det Hellige Land, hvor Jerusalem er i centrum. Men også i dag findes der en mosaikskole i Madaba.

I kan tale om farvevalg, farvernes påvirkning af hinanden, og hvordan forskellige materialer giver liv til et billede. Til at skabe mosaikker kan man bruge blandt andet sten, perler, muslingeskaller og små fliser. I kan også tale om simple geometriske principper som symmetri, kvadrater, cirkler, trekanter og sekskanter.

Opgave 10A: Mosaik i papir for de små

I kan arbejde med mosaikker på mange forskellige måder, både hvad angår materialer, metoder og motiver. I de mindste klasser kan I begynde med at lave mosaikker med papir.

1. Riv eller klip farvede papirark i små stykker.
2. Tegn omridset af en blomst, en kamel, en moské eller noget helt fjerde på et stykke karton.
3. Lim de små papirstykker på tegningen.
4. Tegn papirstykkernes kanter op med en sort sprittusch, så mosaikmønstret træder frem.

Opgave 10B: Mosaik på plade

Materialer:

- Skitsepapir
- Blyanter
- Masonitplader 25x25 cm, gerne med kantlister
- Svampe, klude
- Spartel
- Limpistoler
- Fugemasse
- Små mosaikfliser (mosaikstifter)

Sådan gør I:

1. Hver elev tegner en skitsetegning af det motiv, de gerne senere vil lave som mosaik. Skitsepapiret skal have samme format, som den størrelse, man vælger at lave masonitpladerne i.
2. Snak om farveholdninger og farvelæg skitserne. Læg gerne en af hver mosaikflise frem, så eleverne kan se, hvilke farver de har at arbejde med.
3. Masonitpladerne skæres til i den ønskede størrelse. 25x25 cm er en passende størrelse i forhold til motiv og fugemasse. Det mest optimale for resultatet er, hvis man kan sætte en liste rundt langs med kanten af masonitpladen. Den fungerer som ramme og holder også på fugemassen.
4. Eleverne kan nu tegne deres motiv over på masonitpladen.
5. De finder mosaikfliser, der passer i farven til deres skitse. Fliserne limes på med limpistol. Eleverne udfylder deres motiv og baggrund. Det er vigtigt, at fliserne ligger i samme højdeniveau.
6. Når hele pladen er udfyldt med de farverige mosaikfliser, blandes der en fugemasse. I samarbejde med læreren fuges alle mosaikkerne. Kom fugemassen godt ned mellem alle de små fliser, og tør den færdige mosaik godt af for fugemasse med en svamp eller en fugtig klud.

Alternativt

Man kan lade eleverne lave én stor fælles mosaik. En større plade, hvor alle bidrager med et motiv til fællesbilledet. Denne opgave kan bruge som udsmykning til et klasselokale eller et fællesareal på skolen.

Opgave 10 C: Udendørsmosaik på skolen

Her i opgavearket er der fotos med eksempler fra en klasse, der arbejdede med mosaikker udendørs. Klassen tog på tur for at finde materialer til deres motiver. De kombinerede naturmaterialerne med farvede glasperler, og hvad de kunne finde hjemme og på skolen. Hvis I vil afprøve den metode, så er her en fremgangsmåde:

Materialer:

- Stolpebeton, spand og vand
- Engangshandsker
- Småsten
- Glasperler
- Fint sand
- Der kan evt. anvendes indkøbte, farvede mosaikfliser (mosaikstifter) i stedet for natursten

Sådan gør I:

- Vælg et område med flisebelægning ved skolen. Spørg pedel/ledelse. Pil fliser op, så der bliver "huller" i belægningen.
- Eleverne laver en skitse over, hvilket mønster de vil forme med sten og perler. Brug evt. billederne i dette opgaveark som inspiration.
- Der samles småsten i forskellige farver og former i naturen. Man kan også købe polerede, små sten. Eller I kan bruge mosaikfliser eller andet.
- Læreren blander beton af stolpebeton - der skal kun bruges vand. Betonblandingen skal være lind, nærmest som grød. Hullerne i flisebelægningen fyldes først med et lag sand, hvis det har været tykke fliser, der er taget op. Derefter lægges der et lag beton.
- Eleverne har engangshandsker på og begynder nu at lægge deres sten i betonen. De skal trykkes godt fast, men ikke helt dækkes.
- Når betonen er tør, drysses der lidt fint sand over mosaikmønstret og stenene.

Elevernes udendørsmosaikker

Eksempler på mosaikker fra Jordan

